

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold.; za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 20. septembra 1876.

Obseg: Razglas kmetovalcem, ki imajo lanénega ali konopnega prediva na prodaj. — Rujavo senó, kako se napravlja in kaj koristi. — Ali je treba vsako leto obrezavati trto? — Kako spoznati, da v platnu ni pavole. — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Kmetijska tabora. — 6. občni zbor Cecijilenega društva v Gradcu. — Tri dni na Koroškem. (Konec.) — Šege in navade Turkov. (Konec.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas kmetovalcem,

ki imajo lanénega in konopnega prediva na prodaj.

Od sl. ministerstva kmetijstva je, kakor druge družbe kmetijske, tudi družba kmetijska Kranjska prejela sledeči dopis od 8. dne t. m.:

„Na Francoskem letos niso skor nič lanú in konopelj pridelali. Zato se je več velikih obrtnikov in fabrikantov Francoskih obrnilo na c. kr. Avstrijsko-ogerski general-konsulat v Parizu z vprašanjem: ali ne bi bilo mogoče, da bi prav veliko lanénega in konopnega prediva, ki se potrebuje za débele vrvi na ladijah, za platno za jadra (Taue und Segeltuch) in druge tkanine, se nakupilo v našem cesarstvu.

Imenovani Avstrijski konsulat v Parizu želi tedaj izvedeti: kakošna je bila letina za lan in konoplje v našem cesarstvu, — koliko tega prediva bi se móglo za Francosko dobiti, — v katerih krajih in od katerih kmetovalcev ali trgovcev in pa po čim cent?

Gledé na dobiček, ki iz te kupčije utegne Avstrijskim deželam doiti, vabim častito družbo, naj, brž ko je mogoče, na navedena vprašanja c. kr. Avstrijsko-ogerskemu general-konsulatu naravnost v Pariz odgovor dá.“ —

Da more družba kmetijska poročati general-konsulatu v Pariz, treba, da jej kmetovalci, ki imajo veliko lanénega ali konopnega prediva na prodaj ali si ga upajo po družih kmetovalcih skupaj spraviti, kmalu naznanijo to in na gori postavljena vprašanja odgovor dadó. Kupčija utegne dobra biti.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 17. septembra 1876.

Rujavo senó,

kako se napravlja in kaj koristi.

Rujavo senó ali rujava mrva (Braunheu) je iznajdba novejših časov; pri nas je ta naprava še celó malo znana, pa tudi v tacih deželah, katerim je znana, so nekateri gospodarji preveč boječi, da bi se je lotili, kakor zasluži.

V časniku družbe kmetijske Tirolske gosp. Jurij Kolb po lastnih skušnjah napravo rujavega sená z navdušeno besedo na srce poklada.

On trdi, da se ž njim

- 1) veliko časa in dela, pa tudi
- 2) veliko krme prihrani.

Vse to dokazuje.

Naj tedaj na prid gospodarjem pred vsem povemo, kako on uči, rujavo mrvo pripravljati.

Senó se ne sme, kakor je navada, suho domú zvoziti, ampak vlažno (feucht); senó se ne sme na senožeti po zraku in solncu posušiti, ampak v sapi ali v svisljih na kupih po lastni gorkoti.

Težko je sicer, prav natanko povedati, kako vlažno naj je seno ali koliko vlažnosti naj še v sebi ima, kedar se domú vozi; al par stopinj vlažnosti več ali manj, to nič ne škoduje, in gospodarju zarad tega ni treba preboječemu biti. Vselej naj je pa senó še toliko vlažno, da pri nakladanji in izkladanji sená cvetje, perjiče in seme se še trdno držijo stebelj in ne odpadajo. Utegne pa senó še nekoliko bolj vlažno biti, le tako presno (frišno) ne sme biti, da je še trava.

Ko se je senó domú zvozilo, mora gospodar posebno na to gledati, da se na kupu močno pohodi in stlači. To delo je sicer težavno, ker delavci pri neprenehnem tlačenju veliko vročino strpeti morajo; zato mora gospodar zmirom vpričo biti in včasih sam na kup stopiti, da se prepriča, je li kup trdno stlačen ali ne. Pretrdo ni kup nikoli stlačen; če pa moreš od strane z roko v kup seči, je to znamenje, da je še prerahel.

Čem bolj trd je kup, tem bolj in hitreje se zgreje, tem bolj mokrota iz njega izpuhti in senó tem bolj postane suho in prhko. Delavci pa morajo enakomerno in neprenehoma stopati po kupu in ga tlačiti; če le enkrat postojé, se ta plast pozneje ne stlači več trdo, senó se ne zgreje enakomerno, vlažnost ostane na tem mestu in senó plesne. Zato ne moremo gospodarjem dosti priporočati, da so sami ali kak drug zanesljiv človek namesti njih pri tem delu pričujoč, ki delavce nadzoruje in jih naganja, da neprenehoma pohajajo seneni kup. Na 100 kvadratčevljev površine se šteje 1 delavec, da seno s pohodom tlači.

Seneni kup ali stolp ne sme pod 4 čevlje in ne čez 20 čevljev visok biti; širok utegne biti kakor koli. Če je kup nižji od 4 čevljev, se senó ne zgreje zadosti, vlažnost izpuhti prepočasi in plesnina se ga loti.